

İbrahim Belenlioğlu

Makina Mühendisi
ibrahim@dmsorg.com

Dişhekimliği muayenelerinde teknik altyapı

Ülkemizdeki ağız ve diş sağlığı hizmet birimlerinde çalışma güvenliğini, hizmetin kesintisizliğini, teknik donanımın performansını ve ömrünü etkileyecek teknik altyapı bilincinin geliştirilmesine çaba harcanmalıdır.

Ülkemiz dişhekimliği alanında uygulanan fiziki yatırım yöntemlerinin, yatırım ve işletme maliyetlerinin yanı sıra çalışma güvenliğini, ağız ve diş sağlığı hizmetlerini de önemli ölçüde etkilediği kuşkusuzdur. Dişhekimliği alanındaki bu yatırımları fiziki anlamda çeşitli ölçeklerde ele almakta fayda vardır. Dişhekimliği muayenehanelerini küçük ölçekli yapılar olarak tanımlayabiliriz. Klinikleri orta ölçekli yapılar, özel ve resmi Ağız Diş Sağlığı Merkezleri (ADSM), dişhekimliği fakülteleri vs. ise büyük ölçekli yapılar kapsamına alabiliriz.

Boşluktan doğan hatalar silsilesi

Türk Dişhekimleri Birliği'nin muayenehane, klinik ve özel merkezlerin yapılanmasında birtakım tüzük ve yönetmeliklerle belirli bir disiplin sağlamasına karşın, Sağlık Bakanlı-

đı'na bağlı ADSM ve fakültelerdeki fiziki yapılanmalarda belirgin bir standart boşluk vardır. Bu durum, her büyük ölçekli yapının kendi alanında farklı teknik altyapı çalışması yapmasına neden olmakta, bunun sonucunda da bu büyük ölçekli yatırımların niteliği olumsuz olarak etkilenebilmektedir. Böylelikle, bu olumsuzluklar uygulamalarda hatalar zincirleri oluşturarak yeni yapılanmalara da yansımaktadır. Kısacası, ülkemizdeki ağız ve diş sağlığı hizmet birimlerinde ölçeklere göre standartlar geliştirilmeli, çalışma güvenliğini, hizmetin kesintisizliğini ve teknik donanımın performansını ve ömrünü etkileyecek teknik altyapı bilincinin geliştirilmesine çaba harcanmalıdır.

Teknik altyapı konularını öncelikle, ülkemizin dört bir yanına dağılmış binlerce küçük ölçekli yapılarda yani muayenehaneler bazın-

da ele almakta fayda var. Bir sonraki çalışmada klinikleri, özel ve resmi ADSM'leri ve dişhekimliği fakültelerini teknik altyapı kapsamında ele alabiliriz.

Muayenehane kurulurken...

Bir dişhekimliği muayenehanesinin kuruluşunda dikkat edilmesi gereken hususlar şunlardır:

■ Muayenehane olarak kullanılacak alanın bölümleri personel ve hasta güvenliğinin yanı sıra konforu sağlayacak konumda ve uygun ölçeklerde olmalıdır.

■ Cihaz ve ekipmanların yerleşimleri de çalışma ergonomisinin yanı sıra ortam konforunu ve çalışma güvenliğini olumsuz etkilemeyecek nitelikte olmalıdır.

■ Cihaz ve ekipmanlarla ilgili su, elektrik, atık su, vakum ve basınçlı hava tesisatları hem klinik cihazlarının bağlantı standartlarına, hem de mahal içi tesisat standartlarına uygun olmalıdır.

■ Muayenehane ortamında kullanılan su, hijyenin yanı sıra küçük kesitli tesisat içinde tıkanma sorunlarıyla karşılaşmaması için de artırılmalıdır.

■ Atık su tesisatı hijyen koşullarını olumsuz etkilememeli, standartlara uygun olmalıdır.

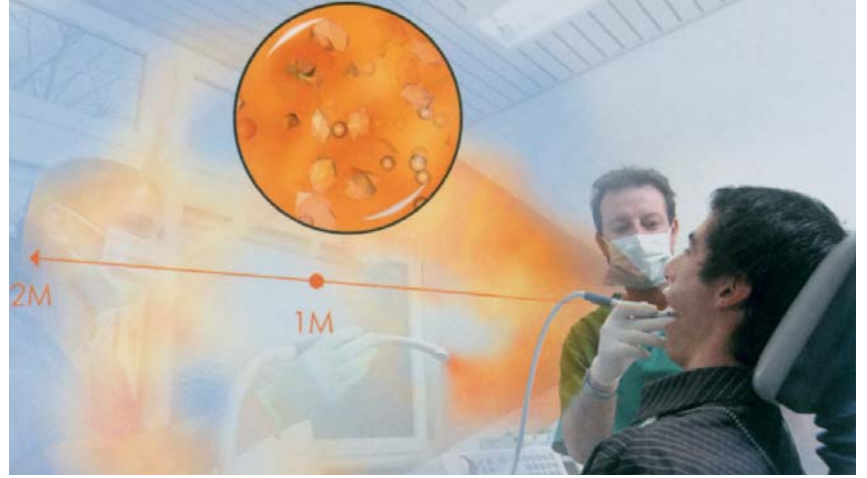
■ Elektrik, su ve basınçlı hava tesisatlarında gerekli emniyet tedbirleri göz ardı edilmemelidir. Kesinti sorunlarına karşı önlemler alınmalıdır.

■ Bilgisayar ağları, dijital görüntüleme sistemleri, ses gibi sistemler, kullanılacak cihazlara uygun altyapıya sahip olmalıdır.

■ Muayenehanede cihazların işlevselliği için kullanılan basınçlı hava üreticisi ve üretilen hava, çalışma güvenliğini, hastanın ve hekimin sağlığını, cihazın ve enstrümanların ömrünü olumsuz yönde etkilemeyecek özelliklere sahip olmalıdır.

■ Muayenehanede, dişhekiminin gereksinimine uygun bir vakum sistemi bulunmalıdır. İyi bir vakum cihazı yanında, ilgili tesisat sistemi de teknik normlara uygun olmalıdır. Bu sistem, hekimin ve yardımcı personelin sağlıkları açısından da bir gerekliliktir.

■ Muayenehanedeki sterilizasyon ve de-

zenfeksiyon konularına gereken önem verilmelidir. Bu parametreler açısından uygun olan sistem teknik altyapısı, cihaz ve ekipmanlar tercih edilmelidir.

■ Muayenehane içerisindeki klima ve havalandırma sistemleriyle ilgili tercihler gelişigüzel yapılmamalıdır. Mahal içerisindeki havanın karakteristik özelliklerinin (sıcaklık, nem, hareket yönü, hız, vb.) sağlıksız bir ortam oluşumuna sebebiyet vermemesi sağlanmalıdır. Muayenehane içerisindeki hava bakteriyolojik açıdan çeşitli enfeksiyonlara yol açma riskine sahip olduğu için bu konuda teknik olarak doğru tercihler yapılmalıdır.

■ Röntgen cihazları radyasyon yönetmeliklerine ve standartlarına uygun koşullarda tesis edilmeli, özellikle izolasyon ve havalandırma standartlarına dikkat edilmelidir.

■ Yalıtım sistemlerine (ses, ısı, titreşim ...) önem verilmelidir.

■ Yangın güvenliği önemle ele alınmalı, uyarı ve müdahale ekipmanları tesis edilmelidir. Yukarıda açıklanan hususlar doğrultusunda yaklaşık hedeflere ulaşabilmek için iyi bir fizibilite, proje, nitelikli malzeme ve uzman personel gereksinimi ön plana çıkmaktadır. Doğru bir uygulama, yapı içi eğitim ve periyodik bakım işlemleri için de iyi bir yönetim sağlanırsa, yatırım sağlıklı ve güvenli bir şekilde amaca hizmet eder.

İlgili kurumların ya da yapıların bu özgün alandaki standart ve teknik altyapı uygulamaları konularında özel gündemler yaratarak sonuca ulaşmaları, toplum sağlığı ve ülke ekonomisi açısından zorunluluktur.

Sağlık Bakanlığı'na bağlı ADSM ve fakültelerdeki fiziki yapılanmalarda belirgin bir standart boşluk var. Bu durum, her büyük ölçekli yapının kendi alanında farklı teknik altyapı çalışması yapmasına neden oluyor.